

Katedra trestního práva**Posudek oponenta
na rigorózní práci Mgr. Jana Řeháčka
„Trest smrti a jeho alternativy“**

Předložená rigorózní práce obsahuje 113 stran textu a je přehledně a logicky členěna do úvodu, třinácti kapitol a závěru. Okruh použité literatury je dosti obsáhlý a odpovídá zvolenému tématu. Vnější úprava práce je velmi pěkná. Po formální stránce splňuje předložená rigorózní práce všechny požadavky na ni kladené.

Autor si za téma své rigorózní práce zvolil problematiku atraktivní, ale současně velmi složitou, která je nadto předmětem laických i odborných diskusí, často kontroverzních.

Po úvodních kapitolách, ve kterých autor nastiňuje koncepci své práce a základní právně-filosofické přístupy k fenoménu trestu vůbec, se dále přehledně zabývá historií trestu smrti a doživotního odsouzení na našem území, jakož i vývojem způsobů výkonu trestu smrti ve světě. Velmi zajímavé a poučené je v této souvislosti odůvodnění zachování trestu smrti v USA, ačkoliv právě pro vyspělé demokracie není zachování trestu smrti, resp. přinejmenším jeho vykonávání, rozhodně typické.

Pečlivě jsou zpracovány následující kapitoly, které podrobně rozebírají argumenty pro zachování (obnovení) trestu smrti a argumenty proti trestu smrti. Jednotlivé argumenty, které v této souvislosti bývají vyslovovány, autor podrobně analyzuje a zaujímá k nim i vlastní stanovisko, vesměs dostatečně odborně podložené. Zajímavé jsou v této souvislosti uváděné výsledky výzkumu veřejného mínění, prováděného jak mezi laickou, tak mezi odbornou veřejností.

Následující kapitoly práce jsou věnovány problematice doživotního odnětí svobody. Autor zde předně rozebírá zákonné podmínky pro uložení tohoto výjimečného trestu. Kriticky se přitom vyjadřuje k novele trestního zákona provedené zákonem č. 320/2006 Sb. S jeho kritickými výhradami, které zcela věcně a jasně formuluje, třeba souhlasit. Zasloučeně je rovněž zpracováno hodnocení návrhu rekodifikace trestního práva. Autorovo vesměs kladné hodnocení tohoto návrhu, pokud jde o zkoumanou problematiku výjimečných trestů, lze považovat za správnou.

Autor se nevyhýbá ani složité a velmi citlivé problematice zacházení s dlouhodobě odsouzenými (což se samozřejmě netýká pouze doživotně odsouzených), kteří ve velkém rozsahu vykazují některé psychopatické rysy. Výsledky výzkumů jsou v tomto směru alarmující a vyvolávají řadu otázek po efektivitě trestání. Třeba poznamenat, že prakticky shodné výsledky výzkumů, prováděných před rokem 1989 (např. Dufkem), byly penologií přijímány s rozpaky.

Podrobně a zasvěceně jsou pak zpracovány kapitoly týkající se vlastního výkonu dlouhodobého trestu odnětí svobody, včetně problematiky podmíněného propuštění a postpenitenciární péče. Kladně třeba hodnotit, že autor se snaží o zaujetí vlastního stanoviska k některým sporným otázkám, přičemž svá stanoviska vhodnými argumenty odůvodňuje a dokládá.

V závěru své práce autor shrnuje poznatky, ke kterým ve své práci dospěl. Znovuzavedení trestu smrti doporučuje zásadně pouze v době války, příp. pro trestný čin teroristického útoku.

Celkově lze předloženou rigorózní práci hodnotit jako zdařilou. Autor prokázal velmi hlubokou znalost zkoumané problematiky a jejích širších souvislostí, a to včetně praktických aplikačních problémů a obtíží. Velmi dobře a tvůrčím způsobem pracuje s pramenným materiálem a nevyhýbá se ani vyslovení vlastních stanovisek ke sporným otázkám, přičemž jeho řešení jsou vesměs dostatečně odůvodněna. Autor prokázal schopnost samostatné odborné a tvůrčí práce. Po formální i po obsahové stránce je předložená práce způsobilým podkladem pro obhajobu.

Autor za jeden z klíčových resocializačních faktorů pokládá uvědomění si vlastní viny. Při ústní obhajobě své práce by autor mohl vyjádřit svůj názor k otázce, zda existují v psychologické nauce objektivní (projektivní, vědomě neovlivnitelné) metody, jak vědomí (pocit) viny u odsouzeného vůbec zjistit.

Doporučuji, aby po úspěšné obhajobě a úspěšné rigorózní zkoušce byl Mgr. Janu Řeháčkovi udělen titul doktora práv.

V Praze dne 9.2.2007

JUDr. Rudolf Vokoun, CSc.
oponent